

Katoliški

GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 900
Letna naročnina L 1.800
Letna inozemstvo L 2.800
Poštno čekovni račun: stev. 24/12410

Leto XV. - Štev. 6 (728)

Gorica - četrtek 7. februarja 1963 - Trst

Posamezna številka L 35

Dežela Furlanija-Juljska Krajina

»Uradni list« je 2. februarja objavil zakon o ustanovitvi dežele s samostojnim statutom Furlanija-Juljska Benečija. Zakon stopi v veljavo 14 dni po objavi, to je 16. februarja. V štirih mesecih morajo biti izdani ukrepi za izvolitev in sklicanje prvega deželnega sveta ali deželnega parlamenta.

Nova dežela je torej postala stvarnost. Dežela Furlanija-Juljska Benečija je peti in zadnja dežela s posebnim statutom, ki jih predvideva ustava. Pred njo so bile ustanovljene dežele Južna Tirolska, Aosta, Sicilija in Sardinija.

NEKAJ PODATKOV O NOVI DEŽELI

Najprej nekaj statističnih podatkov o novi deželi, v kateri živi tudi slovenska narodna manjšina. Površina dežele Furlanija-Juljska Benečija znaša 7.864 kvadratnih kilometrov. Kakor je znano, spadajo v novo deželo tržaška, gorška in videmska pokrajina. Videmska pokrajina obsega 7.167 kvadratnih kilometrov, Gorška 474, tržaška pa 233. V novi deželi živi 1.205.222 prebivalcev. Največ je Furlanov, to je 769.046, sledi tržaška pokrajina z 299.187 prebivalci in gorška, ki šteje 136.989 duš. Videmska pokrajina ima 187 občin, gorška 25, tržaška pa 6. Največje mesto v novi deželi je Trst z 273.390 prebivalci, nato Videm s 85.805 prebivalci, medtem ko jih ima Gorica 41.854. Po uradnih, nepravilnih in krivično zračunanih podatkih živi v tržaški pokrajini 32.000 Slovencev, v gorški 13.000, v videmski pa nič. Po teh računih bi prišlo povprečno na celo deželo 2,0% Slovencev, medtem ko nekateri italijanski viri pravijo, da nas je 3 do 4%, kar prav tako ni točno. Po zasebnem neuradnem štetju ljubljanskega statističnega zavoda nas je v Trstu najmanj 50.000, na Gorškem 23.000 in v videmski pokrajini 40.000, torej skupno najmanj 113.000.

Glavno mesto nove dežele Furlanija-Juljska Benečija bo Trst. Deželni parlament bo imel 61 svetovalcev. Porazdeljeni bodo takole: videmsko okrožje 21, tržaško okrožje 15, okrožje desno od Tilmonta 12, gorško okrožje 7, karnijsko okrožje 6. Nova dežela bo lahko v začetku računala na 20 milijard lir dohodkov. Posebni statut predvideva za Trst državni finančni prispevek 100 milijard lir v desetih letih ter posebno tržaško pristaniško ustanovo, kar je verjetno nadomestilo za zahtevano prosto cono. Skoro polovica prebivalstva v deželi je zaposlena v industriji. Le v Furlaniji se 30% prebivalstva peča s kmetijstvom.

STATIŠCE SLOVENCEV DO NOVE DEŽELE

Tukajšnje demokratične in levčarske politične skupine so ustanovitev dežele pozdravile, desničarji pa ji nasprotujejo. Kaj naj rečemo k njej Slovenci? Mi smo jo vedno zahtevali, saj je bila v ustavi ustanovitev dežel s posebnim statutom predvidena predvsem za zaščito etničnih manjšin, kar velja tudi za Južno Tirolsko in dolino Aosta. Razlika je le ta, da sta nemško govoreča manjšina na Južnem Tirolskem in francosko govoreča manjšina v dolini Aosta s posebnim deželnim statutom prav dobro zaščiteni, slovenska manjšina v deželi Furlanija-Juljska Benečija pa na žalost ni. Ko torej slovenska manjšina v Italiji pozdravlja ustanovitev nove dežele, v kateri smo združeni vsi Slovenci, in se veselijo, ker bo dobila naša dežela možnost demokratične ter administrativne in gospodarsko učinkovitejšje uprave, hkrati obžaluje, da je v statut sprejet samo člen 3, ki vsebuje le splošna, ne pa konkretnih določil za zaščito naše manjšine. Iz izkušnje predobro vemo, da je to odločno premalo. Krivda je na vladnih strankah, ki niso izpolnile svoje občloveške, krščanske in demokratične dolžnosti, pa tudi na komunistih in socialistih. Njihovi predstavniki so se v Trstu pridružili, da bodo zahtevali vstavev členov z dejanskimi zagotovili za slovensko manjšino, v parlamentu pa jim je padlo srce, v hlače in so svoje popravke »ko-

rajžno» umaknili. Slovenci, živeči v novi deželi, ki je sestavni del Italijanske republike, upamo, da bomo v deželni upravi deležni več razumevanja kot doslej. Le tako bo nova dežela ustrezala svojemu pravemu namenu. To je poudaril tudi zastopnik SSL dr. Teofil Simčič, ki je na seji tržaškega občinskega sveta dne 4. februarja 1963 prebral naslednjo izjavo:

IZJAVA

V TRŽASKEM OBCINSKEM SVETU

V imenu Skupne slovenske liste pozdravljam ustanovitev dežele s posebnim statutom Furlanija-Juljska Benečija, ki jo predvideva 116. člen ustave. Za nas Slovence ima dvojni pomen. Deželna uprava predvsem omogoča večje sodelovanje prebivalstva pri javnih zadevah. V njenem okviru se bodo lahko hitreje, pravičnejše in pristojneje reševala socialna, gospodarska, kulturno-prosvetna in upravna vprašanja, spadajoča v njeno področje. Ker ima dežela zakonodajno moč v industrijskih in kmetijskih vprašanjih, bo lahko opravljala uspešno delo na teh področjih, ki zelo zanimata tudi slovensko prebivalstvo, ustvarila možnost za novo zaposlitev in tako odpravila izseljevanje. Industrija in kmetijstvo se morata razvijati v širšem okviru Skupnega evropskega tržišča ter iskati nove trge za izvoz.

Skupna slovenska lista je zadovoljna z ustanovitvijo nove dežele še iz nekega posebnega razloga. Ob tej priložnosti imam za potrebno poudariti, da je ustavodajna skupščina predvidela v členu 116. ustave posebni statut za nekatere dežele ne samo zaradi njihovega specifičnega geopolitičnega položaja, temveč tudi zato, ker živijo tam narodne manjšine, katerim so v členu 6. ustave predvidene posebne norme za njihovo zaščito. Člen 3. posebnega statuta sicer določa, da se v naši deželi »prizna enakost pravic in ravnanja vsem državljanom katerekoli etnične skupine ter zaščita njihovih etničnih in kulturnih značilnosti«, nima pa žal stvarnih določil za izvajanje splošnih smernic, vsebovanih v ustavi in posebnem statutu. Posebni statut za deželo Tridentinsko-Gornje Poadižje na primer predvideva posebno zastopstva nemške jezikovne skupine v šolski upravi (čl. 15), v deželnih organih (čl. 24 in 30) ter v pokrajinskih organih (čl. 43 in 44). Tu opazimo očitno razliko v našo škodo.

Upamo, da bo deželni svet izpolnil te vrzeli in podrobneje sprejel vsa zakonska določila za dejansko zaščito slovenske narodne manjšine po zaslišanju mnenja njenih predstavnikov.

Ta določila bi morala upoštevati zlasti naslednje zahteve slovenske manjšine:

1. Pripadniki manjšine smejo uporabljati slovenščino v osebnih in uradnih odnosih s političnimi, upravnimi in drugimi predstavniški oblasti.
2. V organih deželnih, pokrajinskih in občinskih uradov naj se postavi odgovarjajoče število funkcionarjev, ki popolnoma obvladajo oba jezika. Njim mora biti rezervirano določeno število mest pri razpisovanju natečajev.
3. Slovenski etnični skupini je treba zagotoviti primerno predstavnstvo v deželnem svetu in njegovih komisijah.
4. Na področjih, kjer biva Slovenci, naj se uvedejo poleg italijanskih tudi slovenski napisli.
5. Zajemči naj se enakopravno ravnaje vzgojnim, kulturnim, dobrodelnim in športnim organizacijam manjšine.
6. Preprečiti se mora sistematično in umetno spreminjanje narodnostnega sestava krajev, v katerih živi manjšina.

Prepričan sem, da ta predlog v ničemer ne škoduje pravicam in koristim večinskega naroda. Višje koristi Italijanske republike zahtevajo, da na vzhodni meji vladata mir in sodelovanje med obema narodnostnima skupinama. To se bo lažje doseglo, če slovenska manjšina ne bo imela občutka, da je ogrožena, temveč ako se bo zavedala, da ji je zagotovljen nemoten vsestranski razvoj.

Evropa in francoski veto

Vsa Evropa in z njo ves ostali svobodni svet je še vedno pod mučnim vtisom, ki ga je povzročil polom bruseljskih pogajanj za vstop Velike Britanije v SET. Dogodek bi sam na sebi ne bil še tako tragičen, če bi sklepa o prekinitvi pogajanj sprejela večina držav Evropske gospodarske skupnosti. Toda spricho dejstva, da se je pet držav s 120 milijoni prebivalcev moralo vdati eni sami državi članici s 45 milijoni prebivalcev oziroma enemu samemu človeku — generalu De Gaulleu —, je negativni zaključek bruseljske konference vse bolj izzivalno in ironično izvenel pri ostalih prizadetih državnikih. Zaradi tega so slednji takoj poskrbeli za ločitev svojih odgovornosti od Francije, na katero je neizpodbitno padla težka zgodovinska odgovornost, da se ni niti malo ozirala na mnenje ostalih evropskih članic.

OSAMLJENOST FRANCIJE

Odgovornost Francije oziroma njenega predsednika De Gaulla je še toliko večja, ker ni to prvič, da sabotira napore za zedinjenje Evrope. Na eni strani general De Gaulle poudarja razliko med peto in četrto republiko, na drugi pa hodi po stopinjah voditeljev tako zaničevane četrte republike, ko s svojimi »veti« ruši težko vkup spravljen evropsko stavbo. Četrta republika pod ministrskim predsednikom Mendes-Francejem je 30. avgusta leta 1954 pod pritvezo nemške nevarnosti zavrnila ustanovitev enotne evropske vojske (tako zvane Evropske obrambne skupnosti), peta republika z na čelu generalom De Gaullom pa je pretekli tork 29. januarja 1963 v znamenju »francosko-nemškega prijateljstva« preprečila razširitev Evropske gospodarske skupnosti z vstopom Velike Britanije. Tedaj leta 1954 jo je iz osamljenosti rešila tista Velika Britanija, katero danes meče čez prag, z razširitvijo bruseljske pogodbe v Zapadno evropsko zvezo (ZEZ ali UEO). Toda danes nima Francija prijatelja ne na tej ne na oni strani oceana, ki bi jo rešil iz osamljenosti, v katero se je iz lastne trmoglavosti zaprla. Niti nemški kancler Adenauer ji ne more pomagati. Še več: v Nemčiji si čedalje bolj utira pot mnenja, da ne kaže odobriti še sveže pogodbe De Gaulle-Adenauer. Francosko-nemško prijateljstvo v omenjeni pogodbi je torej postavljeno na težko preizkušnjo. Če bonnski parlament te pogodbe ne odobri, bo osamljenost De Gaullove Francije popolna.

MACMILLAN v Rimu

V nedeljo se je zaključil uradni obisk angleškega ministrskega predsednika Macmillana v Rimu. Obisk je bil napovedan že pred nekaj tedni, toda spricho francoskega veta vstopu Anglije v SET, so razgovori med Fanfanijem in Macmillanom v Rimu znatno povečali njegov pomen in zanimanje. Oba državnika sta se namreč razgovarjala o položaju, ki je nastal po prelomu bruseljskih pogajanj. Ustvarila nista nobene osi Rim-London, kot bi nekateri želeli, toda poudariti sta hotela, da Evropa živi dalje tudi proti volji Francije.

RAZDOR V EVROPI

Druga posledica De Gaullovega koraka je poleg osamljenosti Francije razkol med državami Male Evrope, ki je tako očitno prišel do izraza pri prekinitvi pogajanj v Bruslju. Tu je Francija kljub razmerju ena proti pet zmagala, ker določbe Rimskih pogodb, s katerimi so postavili temelje SET-u, predpisujejo soglasnost pri sprejemanju novih članic. Toda tista soglasna solidarnost, ki je do sedaj prevladovala ter omilila marsikatero nasprotstvo ali različno gledanje v okviru SET-a, je v Bruslju odmanjkala. To je morda še najbolj škodljiva posledica poloma bruseljskih pogajanj.

Sestorica Male Evrope, ki je do slej kljub različnim interesom in pogledom na razna vprašanja, na zunaj enotno nastopala, se je razklala: na eni strani Francija, na drugi pa vseh ostalih pet držav (Belgija, Holandska, Luksemburg, Italija in Nemčija). Malo je manjkalo, da se teh pet držav ni odločilo nadaljevati pogajanj z Veliko Britanijo na svojo roko mimo Francije. Toda zmagala je politična razsodnost. Ali evropska ideja ter evropska skupnost sta s tem dobili hud udarec. Treba bo dokaj časa, predno se bo rana zacelila in bodo pozabljene razne nevšečnosti. Krivdo za zastoj v procesu evropskega zedinjenja ne nosi nihče drugi kot Francija ali bolje general De Gaulle.

ZDA, FRANCIJA IN EVROPA

Negativno zadržanje De Gaulla do vstopa Velike Britanije v SET je bolj kot Angleže same in druge Evropejce razburilo ameriško vladno, ki na Združeni Evropi gradi svoje načrte tako glede vojaške obrambe kakor tudi trgovine. Kot znano teži Kennedyjeva politika za tem, da bi se med Združeno Evropo in ZDA vzpostavile trdne gospodarske in vojaške vezi, kar bi bilo podlaga za širšo atlantsko skupnost. V ta namen je pripravljena sodelovati pri ustvaritvi večstranske jedrske sile v okviru Atlantske zveze in je k slednji povabila tudi Francijo. Toda fran-

coski predsednik je vse ponudbe eno za drugo odbil. Zavrnil je Bahamske sporazume, odklonil sprejem Anglije v evropsko skupnost ter pridobil Adenauerja, naj mu pomaga pri postavljanju na noge samostojne francoske udarne jedrske sile.

Z vsem tem hoče De Gaulle doseči premoč Francije v Evropi, oslabiti Atlantsko zavezništvo ter omejiti vpliv ZDA na Evropo. Pri tem je trčil na ostale evropske države, ki nočejo biti pod nadvlado nikogar, ter na Ameriko, ki hoče, da se evropska skupnost razširi s sprejemom Velike Britanije, katera kljub svoji zmanjšani vlogi v svetovnem merilu ostane še vedno ena vodilnih evropskih držav. — Pa še nekeje hoče iti De Gaulle v zelnik Amerikancev, v Španiji in na Portugalskem. Ravno med bruseljskimi razgovori je poslal v Madrid ministra Freya potipat, kako bi se dalo generalisima Franca prepričati, naj seraje nasloni na francosko udarno silo kot na ameriške rakete »Polaris«. Ravno v tem času namreč poteče pogodba španske vlade z Ameriko glede njihovih vojaških oporišč na španskem ozemlju.

ZAKLJUČKI

Franciji se je pod vodstvom generala De Gaulla trenutno res posrečilo uveljaviti svojo voljo večini evropskih držav. S tem je povzročila zastoj v evropskem gibanju. Po letu 1954, ko je bila ovržena Evropska obrambna skupnost, je to največja kriza, ki je prizadela evropeistično gibanje. Toda kljub temu ni treba zaradi tega obupati. Zadnji dogodki pomenijo sicer velik poraz, ki zna imeti še težke posledice, toda ni treba še zato obupati — je dejal belgijski zunanji minister Spaak. Trenutna De Gaullova zmaga je le začasna, kajti toka zgodovine ne more še tako mogočno državniki zavreti. Še toliko manj De Gaulle s svojimi 78 leti. Kakor ni mogel Mendes-France zaustaviti nezadržnega procesa k evropskemu zedinjevanju leta 1954, tako ga tudi De Gaulle ne bo s sanjami o francoski »veličini« v letu 1963.

* TELEGRAMI

BONN: Kancler Adenauer je v nemškem Bundestagu podal poročilo o zunanji politiki. Govorec o evropskih pogajanjih in odnosih do ZDA je Adenauer dejal, da so pogajanja za vstop Velike Britanije v SET le začasno prekinjena ter da francosko-nemška pogodba ne razdira prizadevanj za evropsko skupnost. Nemški kancler je tudi potrdil nujnost povezave med Evropo in ZDA.

RIM: V teku so že priprave za razpust parlamenta in na spomladanske politične volitve. Vse stranke že sestavljajo svoje volilne programe in zbirajo kandidate. Kot vse kaže, bo najverjetnejši datum volitev 28. april. Vse pa odvisi od tega, kdaj bo predsednik republike razpustil parlament.

PARIZ: Francoski ministrski predsednik Pompidou, ki je v nekem govoru skušal opravičiti zadržanje Francije proti vstopu Anglije v SET, je izjavil, da je izključitev Vel. Britanije le začasna. Pompidou je tudi zavrnil govornice o domnevnih pogodbah s Španijo oz. Sovjetsko zvezo. — 8. februarja bosta na francoski televiziji nastopila sovjetski min. pred-

sednik Hruščev ter maršal Malinovski v intervjuju ob obletnici bitke pri Stalingu gradu.

STRASBOURG: Na zasedanju evropskega parlamenta so te dni razni govorniki izrekli ostre obtožbe na račun Francije in njenega zadržanja do evropske integracije. Tako sta zlasti zavzela odločno stališče predsednik posvetovalnega odbora SET Hallstein ter nizozemski zunanji minister Luns.

OTTAWA: Kanadski premier Diefenbaker je izrekel nekaj kritik na račun ZDA glede nameravane atomske oborožitve kanadske vojske, proti kateri je nastopil. Zaradi nesoglasja s predsednikom pa je odstopil kanadski obrambni minister.

MOSKVA: Sovjetski zunanji minister Gromiko je izročil nemški in francoski vladni protestno noto zaradi nedavne sklenitve medsebojne vojaške pogodbe obeh držav, ki predvideva tesno sodelovanje nemških in francoskih oboroženih sil. To je prvi odmev Moskve na pariški sestanku De Gaulle-Adenauer.

KRŠČANSKI NAUK

Spoštovanje vsega, kar je Bogu posvečeno

Nekoč je šel Jezus v tempelj in izgnal vse, ki so v templju prodajali in kupovali; prevrnil je mize menjalcem in stole prodajalcem golobov in je rekel: »Pisano je: Moja hiša naj bo hiša molitve, vi pa ste iz nje napravili razbojniško jamo.« (Mat 21, 12-13)

Kdor ljubi Boga, spoštuje tudi kraje, reči in osebe, ki so Bogu posvečene (cerkve, pokopališča, kapelice s križi ali podobami svetnikov, oltarji, sv. posode, duhovniki, redovniki).

Kdor onečasti ali oskrni sv. kraje, reči ali osebe, oropa Boga njemu dolžne časti, stori bogoskrunstvo.

Posebno sveti nam morajo biti zakramenti, nadvse svet nam je zakrament sv. Rešnjega Telesa. Zato jih moramo vredno prejemati. Tudi sv. pismo je sveto, ker je v njem božja beseda. Najhujše bogoskrunstvo stori, kdor sramoti ali ne vredno prejme sv. Rešnje Tela.

Zoper drugo božjo zapoved greši tudi tisti, kdor se na Bogu posvečenih krajih nespoštljivo vede, jih zlobno poškoduje, se iz njih norčuje itd. Hujše greši, kdor za božjo službo odločene predmete (kelih, križ, monštranco) onečasti, ukrade, razbije, sploh z osedo ali dejanjem kaže zaničevanje do njih. »Ne dotikajte se njihov maziljenec!« pravi Gospod. (Ps 104, 15).

Svete reči, kot rožni venec, blagoslovljeno vodo, sveče, verske knjige moramo skrbno čuvati in z njimi spoštljivo ravnati. — Blagoslovljene predmete, ki niso več za rabo, ne vržemo proč, ampak jih sežgemo ali zakopljemo.

Stanko Premrl, biseromašnik

Priznani skladatelj msgr. Stanko Premrl, častni kanonik in profesor Glasbene akademije v pokoju, je letos biseromašnik.

Zvon za misijonsko cerkev

Na misijonsko župnijo v Bengaliji v Indiji je pripel slovenski misijonar Jože Cukale. Prispel njim je bil na župniji pater Sedej, ki pa se je zaradi bolezni (rak) moral umakniti. Pater Sedej je zgradil novo cerkev, a je ni utegnil še popolnoma opremiti, ker ga je prehitela bolezen. Njegov naslednik p. Cukale je prosil, če bi mu na Primorskem mogli preskrbeti zvon za njegovo cerkev, da bi klical njegove vernike k službi božji. Morda bi se kje dobil kak star zvon, ki bi ga potem poslali, ali pa bi zbrali potrebni denar za nov zvon. Kdor bi vedel, kako bi mogli ugoditi misijonarjevi prošnji, naj sporoči na upravo Kat. glasa ali na naslov: Stanko Zorko - Trst, Vicolo delle Rose, 7.

Macmillan pri sv. očetu

Preteklo soboto je bil v avdienci pri sv. očetu angleški prvi minister Macmillan. V razgovoru s sv. očetom se je zadržal dobre pol ure.

Dan gobavcev

Zadnja nedelja v januarju je vsako leto »dan gobavcev«. Ta zamisel, posvetiti eno nedeljo v letu tem nesrečnim bolnikom, se vedno bolj širi. Letos se je kampanja za dan gobavcev odzvalo že 120 različnih dežel. Namen tega dne je nabirati potrebni denar za zdravljenje gobavosti in pa obveščati svetovno javnost o stanju teh nesrečnih bolnikov. Danes je znano, da ni gobavost neozdravljiva bolezen. Odkrili so bacil, ki povzroča gobavost, in tudi zdravilo zoper to bolezen. Gobavcev je danes na svetu okrog 15 milijonov; v zdravilščih pa le kaka 2,5 milijona. Ugotovili so tudi, da gobavost ni tako zelo nalezljiva, kot so včasih menili. — Sv. oče je za dan gobavcev dovolil vsem škofom; da so smeeli podeliti apostolski blagoslov in popolni odpustek tem bolnikom.

Sv. oče daruje sveče

Navada je, da razni rimski zavodi, ustanove, kongregacije in drugi za svečnico darujejo sv. očetu posebne, lepo okrašene sveče. Sedanji sv. oče je pejal navado, da te sveče nakloni različnim cerkvam v znak kakega izrednega priznanja. Tako je letos določil, da bodo te sveče šle za nekatere cerkve v Rimu, druge katedram novih držav po svetu; nekaj jih je pa določil za katedrale tistih slovanskih narodov v srednji Evropi, kamor sta zanesla evangelij sv. brata Ciril in Metod. To je sv. oče hotel napraviti zato, ker letos obhajamo 1100-letnico prihoda sv. bratov na Veliko Moravsko.

Apostolat v campingih

V pismu na ameriško katoliško narodno društvo za campingje je msgr. Wright poudaril potrebo vršiti znotraj campingov delo apostolatata. Camping, tako piše med drugim škof, ni samo priložnost za razvedrilo. Uporabimo ga lahko tudi za apostolsko, vzgojno in socialno delavnost, predvsem v pogledu mladih ljudi, ki pripadajo manj

imovitim slojem in ki se ustavljajo v campingih.

Ob 25-letnici škofovskega posvečenja nadškofa Hijacinta Ambrosija

V soboto 2. februarja je bivši gorški nadškof msgr. Hijacint Ambrosi praznoval petindvajsetletni jubilej, odkar je bil posvečen v škofa.

V Marijinem svetišču »Madonna dell'Olimo« v Thienah, ki stoji ob važnem kapucinskem samostanu, sedanjem bivalski visokega slavljena, so se zbrali številni domačini in predstavniki Adrije, Chioggie in Gorice, da so se skupno z raznimi škofi in z beneškim patriarhom kard. Urbanijem pridružili msgr. Ambrosiju v prisrčni zahvali Bogu za izredne milosti.

Misijonar Ivan Štanta piše

Lansko leto je meseca septembra odpotoval z Marsilje na Madagaskar lazarist Ivan Štanta, po rodu iz Mirna pri Gorici. Misijonar je malo prej imel novo maso in je sedaj kot mlad duhovnik nastopil svojo službo misijonarja med domačini na velikem otoku v Indijskem oceanu Madagaskarju. Prej je bil ta otok francoska kolonija, daies je neodvisna država. G. Štanta ima v Gorici teto g.č. Rožo Čučat. Iz pisem njej smo posneli naslednje poročilo. (Ured.)

Po dolgem potovanju (trajalo je tri tedne), sem prišel na Madagaskar dne 26. septembra. Tukaj je sedaj pomlad; vse je v cvetju. Ne manjka sadja: banane, dateljni, limoni, pomaranče, rožiči in kava.

Domačini so zelo prijazni, veseli in radi imajo misijonarja. Kadar imajo kroglni riža, so ti ljudje zadovoljni. Nimajo modernih pridobitev: elektrike, televizije in podobnega, imajo pa zdravje in slatne koče polne iskrnih rjavih otrok. Kadar pride misijonar v njih vasi, mu pritečejo naproti, mu dajo roko, ga pozdravijo. Tako delajo ne samo katoličani, nego tudi protestantje in celo pogani. To je čudno, da se celo pogani imajo za kristjane. Ob nedeljah skoraj vsi tisti, ki pridejo k maši, pristopijo tudi k sv. obhajilu in se po maši udeležijo krščanskega nauka.

Ko prideš iz Evrope na Madagaskar, imaš vtis, da si prišel iz poganske, uživanja željne dežele v krščansko ozemlje. Tukaj na Madagaskarju je vera na prvem mestu. Madagaskarska ustava se začneja: »V imenu Boga...« To ljudstvo je žejno božje besede in zveličanja, le škoda, da je malo misijonarjev. Precej krajev je, kjer ljudje vidijo misijonarja le vsaki dve leti.

Tu sem v mestu Ambositri pri patrih jezuitih, kjer se učim madagaskarskega jezika in drugih reči, ki so potrebne misijonarju. Ta šola bo trajala do meseca maja, ko bom nastopil svojo službo na terenu. Za Božič bom prvič pridigal v madagaskarskem jeziku; upam, da me bodo ljudje razumeli in da ne zbežijo iz cerkve. Sicer pa je tu v Ambositri zelo lepo; smo 1500 m nad morjem in je večna pomlad. Ni pa povsod tako. Naš bodoči vikarjat, za katerega sem namenjen, je zelo revna zemlja: rdeča peskasta pest, pokrita s suho travo in polna en meter visokih mravljišč termitov. Povsod se pasejo voli in krave, suhi kakor trava.

Deset let oddaje Vera in naš čas

Dne 3. oktobra 1952 sta pokojni kanonik Janko Kramarič in openski dekan msgr. Silvani v imenu tržaških slovenskih duhovnikov vložila prošnjo na vodstvo tržaškega radia za tedensko oddajo verske vsebine.

Dne 3. januarja 1953 je tedanji ravnatelj radijske postaje Harrison odgovoril prosilcemna takole: V odgovor na Vaš dopis z dne 3. oktobra 1952 sporočamo, da smo sprejeli Vašo prošnjo za versko oddajo na postaji Radio Trst II pod pogojem, da ste sporazumni, da se vzdržite obravnavanja političnih problemov in neposrednih ali posrednih kritik vladam sosednjih držav. Za to versko predavanje je razpoložljivih vsako nedeljo 15 minut, in sicer od 9.30 do 9.45. Izvolite vzeti na znanje, da ni predviden noben honorar niti za urednika niti za predavatelje.

Na predlog msgr. Kramariča je gospod škof inenoval mene za odgovornega urednika verske ure. Potem smo izbirali ime za novo oddajo. Padlo je več predlogov. Končno smo se odločili za ime: Vera in naš čas. Zdelo se nam je, da to ime

najbolje označi namen verske oddaje. Dogovorili smo se tudi, naj bo pri vsaki oddaji 10 minut govora in nato pet minut novic iz življenja Cerkve.

Dne 1. februarja leta 1953 je bila prva oddaja. Govoril je g. Stanko Janežič. Začel je takole: »To minuto začnjam na Radiu Trst II prvo oddajo z naslovom Vera in naš čas. Zvon je zapel in nas za teh 15 minut k zbranosti povabil. Vse brez izjeme: mlade in stare; moške in ženske; delavce, kmete, izobražence. Vse, ki nas je slovenska mati rodila in nam je svojo besedo na ustne položila in v srce in nam je ta beseda najdražja in v tej materini besedi najlaže resnico sprejemamo.«

Prvo leto smo se pri govori držali nekega določenega reda. Vrtili so se govori o zakramentih. Kmalu pa se je pokazalo, da ne moremo biti vezani. Če naj bo verska oddaja aktualna, mora slediti življenju Cerkve. In le v malokateri dobi cerkvene zgodovine je bilo v kratkem času toliko sprememb kot v teh zadnjih desetih letih. Pij XII. je imel vedno znova silno važne govore. Nujno je bilo, da smo poslušalce takoj seznanili z njihovo vsebino.

V preteklih desetih letih smo praznovali stoletnico proglasitve verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju, stoletnico Marijinega prikazovanja v Lurdu; doživeli smo velike liturgične spremembe, smrt papeža Pija XII., volitev novega papeža, sklicanje novega vesoljnega cerkvenega zbora, priprave nanj, potek prvega dela vesoljnega cerkvenega zbora. V tem času sta uvrila zagrebški nadškof, kardinal Štepinac, ljubljanski škof Gregorij Rožman. Vse te dogodke smo spremljali pri naši oddaji. Vedno pa smo sledili tudi cerkvenemu letu in posvečali pozornost dogodkom v krajevnem verskem življenju.

Priključem vam v spomin glavne naslove predavanj, ki so bila na sporedu v preteklem letu: O tisku, Otvoritvi katoliškega doma v Gorici, Priprave na koncil, Božja pot v Ricmanjih, Ustoličenje ljubljanskega nadškofa, Razgovor o pripravah na skupno romanje v Assisi, Razgovor o slovenskem karitativnem društvu v Trstu, Misli za veliki teden, Apostolstvo molitve, Razgovor pred cerkvijo v Svetem Križu, Duhovne vaje pri anglikancih, Versko življenje v Kanadi, Po romanju v Assisi, Romanje bolnikov v Lurdu, Razgovor o izseljencih v Kanadi, v Belgiji, v Argentini; Romanje izseljencev v Rim, 500-letnica ljubljanske škofije, Stoletnica Slovske smrti, Otvoritev vesoljnega cerkvenega zbora, Misijonska nedelja, Izseljenska nedelja, Problem liturgije v luči koncila, Govor svetega očeta ob prekinitvi koncila, Misli za božič, Na pragu novega leta, O papeški univerzi Propaganda Fide, O prevodu v slovenščino Ricciottijeve knjige: Kristusovo življenje in O molitvini osmini za združenje ločenih kristjanov.

V preteklem letu se je vrstilo pred mikrofonom 25 različnih govornikov. V Trstu imamo to srečo, da pride čez leto na obisk v mesto marsikateri duhovnik, ki živi v Rimu ali po svetu. Take priložnosti sem navadno izrabil, da sem jih povabil na razgovor. V preteklem letu smo imeli pred mikrofonom prof. Vodopivca iz Rima, g. Ignacija Kunstja iz Londona, g. Martina Turka iz Kanade, g. Toneta Zrneca prav tako iz Kanade, g. Vinkota Zaklja iz Belgije, g. Toneta Oreharja iz Argentine, dr. Franca Segula iz Rima in prof. Rafka Vodeba tudi iz Rima.

Med našimi predavatelji je verjetno najbolj priljubljen monsignor Jakob Ukmar zaradi svojih izvirnih in jasnih misli. Gospod si je nedavno pri padcu zlomil roko in mu želimo skorajšnje okrevanje. Največkrat pa ste pri oddaji slišali msgr. Lojzeta Škerla.

Se nekaj statističnih podatkov. V preteklem desetletju je bilo skupno 520 oddaj. Če računamo, da se porabi vsaj dve uri za pripravo desetminutnega govora in potem še vsaj eno uro za pripravo verskih novic, potem se je porabilo doslej za to oddajo 1560 ur. K temu moramo pršteti še čas za registracijo. Naša oddaja se redno registrira na radiu že v soboto in sta prisotna po dva govornika: eden za govore, drugi za novice. Za pot na radio in za registracijo se porabi vsak teden vsaj eno uro. Zato moramo pršteti še 1040 ur, kar znaša 2600 ur, kar je vsekakor lepa številka.

Pred mikrofonom se je razvrstilo doslej nad 50 različnih govornikov, večinoma duhovnikov, a tudi nekaj laikov. Vsem sodelavcem, ki jih moj glas doseže, se ponovno prisrčno zahvaljujem. To je edina nagrada, ki jim jo lahko dam, ker se vrši oddaja še vedno pod enakimi pogoji, kot je bila sprejeta pred desetimi leti. Prosim jih še za nadaljnje sodelovanje.

Kakšna bo naša oddaja za naprej? V glavnem bomo sledili dosedanjemu načinu. Tu pa tam je kdo izrazil željo, naj bi med oddajo vpletli kako cerkveno pesem. Vendar je prevladovalo mnenje, da je škoda uporabljati kratek čas, ki ga imamo na razpolago, za petje, ki ga lahko slišimo kje drugje. Prednost naj ima govorna beseda.

Od raznih strani zvem, da mnogi sledijo naši oddaji, kar mi je v veliko vzpodbudo za nadaljnje delo. Hvaležem sem poslušalcem za njihovo zanimanje. Imam pa do vas eno prošnjo. Rad bi videl, da bi vaše mnenje glede oddaje kdaj tudi pisмено sporočili ali naravnost na radio ali na moj naslov: Vicolo delle Rose, 7. Lahko sporočite, kaj vam je všeč, kaj vam ni všeč, kakšno obliko naj bi imela oddaja, katere novice vas predvsem zanimajo, o čem bi želeli, da se pri oddaji razpravlja in podobno. Seveda ne bo mogoče vsem željam ustreči, urednik se pa le čuti bolj varnega pri določanju programa, ker ve, kaj si poslušalci želijo. — Ko zaključujem današnji kratek pregled desetletnega delovanja naše oddaje, se zahvaljujem Bogu za vse dobro, ki ga je oddaja dostopopravila. Stanko Zorko

Papežev prstan za cerkev sv. Jožefa

Sveti oče je podaril svetišču v Kaliszu v škofiji Wrocławek na Poljskem, ki je posvečeno sv. Jožefu, v večen spomin na svojo odločitev, da se vključi ime sv. Jožefa v stalni del svete maše, svoj dragoceni prstan. Podelitev darila in prviritev prstana k čudodelni sliki sv. Jožefa, ki jo hranijo v svetišču, se je izvršila v teku slovesnosti na praznik sv. Družine v navzočnosti tamkajšnjega škofa, vseh drugih škofov vracavske pokrajine ter velike množice vernikov. S tem darom poljskemu svetišču je papež hotel izreči svojo hvaležnost za neprestane vnete molitve, ki jih opravljajo po vsej Poljski za uspešen izid koncila. V teku prvega koncilnega obdobja je molila v ta namen po napredujočem redu skupina župnij v vsaki škofiji neprestano noč in dan.

O KONVERTITU HERBERTU PRAUSSU

Izpovedi modernih spreobrtnjencev, ki so končno našli resnico, so silno zanimive. Njihov duhovni razvoj je podoben dolgem potovanju, ki je bilo polno nevarnosti vsake vrste, pa so se vendar živi in zdravi vrnili domov; podobno je težki bolezn, od katere so nazadnje le ozdraveli. Razumljivo je, da čutijo v sebi voliko željo, da drugim pripovedujejo o svojih doživljajih, o odkritju, do katerega so prišli, o radosti, ki so jo končno dosegli.

Eno izmed takih izpovedi čitamo v knjigi: »Pa vendar ni bila resnica«, ki je pred dvema leti izšla v Berlinu pod naslovom: »Doch es war nicht die Wahrheit«; lani je izšla tudi v italijanskem prevodu: »Eppure non era la verità«. Napisal jo je Herbert Prauss, ki je 14 let deloval v vzhodnem Berlinu v raznih komunističnih službah, v juniju 1959 pa se je umaknil na Zapad v svobodo, ker verskega prepričanja, do katerega je prišel, ni mogel več spravi

viti v sklad z delovanjem v komunistični stranki. Knjiga je pisana tako zanimivo, da je človek ne odloži, dokler ne pride do zadnjih starih strani, kjer razlaga: »Zakaj sem se vrnil v katoliško Cerkev«.

Rodil se je Herbert Prauss v katoliški družini v delavskem predelu severnega Berlina, ki je po zadnji vojni prišel pod rusko okupacijo. Njegov oče je bil liberalnega mišljenja in je smatral vero za zasebno zadevo. Herbert pravi v knjigi, da ga ni nikdar videl, da bi šel k spovedi. Naravno, da tudi sin ni bil nikdar goreč kristjan. Vse okolje, v katerem je raste, je bilo brezversko. Pod Hitlerjevo vladjo je slišal mnogo napadov na Cerkev, na skrivnem pa se je s simpatijo govorilo o komunizmu zaradi njegovega protihitlerjanskega stališča. Poleg tega je čital brezbožne pisatelje: Darwin, Haeckel, Engels in druge. Tako je polagoma začel misliti, »da ne potrebuje več katoliške Cerkve«. Popolnoma je pretrgal z vero in Bogom po vojni, ko je leta 1945 vstopil v komunistično stranko in je postal njen fanatičen propagandist.

Tedaj se je začelo njegovo napredovanje v stranki na vedno višja mesta. Užival je zaradi svoje gorečnosti v propagandi in

zaradi pravovernosti v komunističnem nauku popolno zaupanje. Iz stavca v tiskarni je postal študent, nazadnje slušatelj na visoki šoli za socialne vede, kjer se šolajo voditelji komunizma. Istočasno je vršil razne službe, končno kot član centralnega komiteja »Enotne socialistične stranke Nemčije«.

Deset let je gledal na katoliško vero kakor mu jo je predstavljali marksistični nauk: da je v začetku srednjega veka prinesla nekaj kulture, potem da je postala svetovna sila duhovnega zatiranja. Skupno s knezi da je bila vedno proti ljudstvu. Tudi sama da je bila tista, ki je najbolj izžemala ljudi.

Pomladi leta 1954 mu je bilo naloženo, da pripravi predavanje »o zgodovinski vlogi ljudskih mas v luči zadnjih navodil Moskve proti kultu osebe Stalina«. Imenovan je bil za predsednika komisije, ki naj bi pregledala, kaj pišejo o stvari nesprotni listi. Tako so mu prišli v roke kupi časopisov in revij iz Zapadne Nemčije. Njemu so zaupali, da pregleda katoliško časopisje. Socialni nauk Cerkve, ki mu je bil do tedaj popolnoma nepoznan, je nanj vplival kakor luč, ki je razsvetljevala mnoga vprašanja, za katera se je za

Slovinci odklanjamo komunizem, ker ljubimo svobodo

Italijanska kinematografija v letu 1962

Leta 1962 je italijanska kinematografija ustvarila 270 filmov, kar 50 več kot v letu 1961! Se nikoli se ni doseglo tako visoko število!

Prvi, ki so zaskrbljeni zaradi tega stanja, so prav filmski producenti: nekateri filmi so samo s premierami inkasirali več kot eno milijardo, toda dober odstotek ni zaslužil niti toliko, da bi lahko kril stroške. Jasno je, da so pri tem trpeli največ tisti, ki so te filme finansirali. Resni producenti se tudi zavedajo, da ta dejstva nikakor ne vzemirjajo improviziranih producentov in jih ne opominjajo k večji previdnosti. Mnogi namreč mislijo, da je kinematografija kot ruletna igra: ali se posreči ali ne. In to je slabo, ker pospešuje nevarno konkurenco.

Napaka neodgovornega producenta, ki tvega vse za veliko filmsko predstavo ali za umetniški film, ne ostane brez posledic. Najmanj, kar se lahko zgodi, je, da se tudi drugi zatekajo k takim filmom — seveda iz konkurenčnih razlogov — in ustvarjajo podobna dela, da ne ostanejo v ozadju.

V letu 1963 (to leto je važno, ker država ne bo več finančno podpirala filmske produkcije in ker bo kinematografija stopila v skupno evropsko tržišče) se italijanska kinematografija predstavlja kot velika stavba, ki je zgrajena na majajocih se temeljih in zato lahko vsak dan prinese kaj neprijetnega. Dejstvo, da se je doseglo število 270 filmov, nikakor ne pomaga, še manj: zelo veča tveganja. Za to leto se predvideva znatna omejitev v produkciji. In to ni vse. Producenti bodo hoteli namreč v tem letu hoditi po določeni poti, da ne bi ponovili napak lanskega leta. To pomeni najeti najboljše igralce, ki jih ni več kot nekaj deset; pomeni tudi ustvariti dela, ki imajo zagotovljen uspeh, torej ne eksperimentalna, niti preveč umetniška, še manj predraga. Kaj bo vse to povzročilo? Povratek k tistemu divizmu, ki je v zadnjih letih precej izumrl. To ne bo nikakor hollywoodski divizem iz let 1930-31, ki je slonel predvsem na razkošnih predstavah in na avtomobilih z zlatimi ročaji, temveč divizem velikih industrijev in trgovcev. Igralci se bodo zavedali, da bo največ od njih odvisen uspeh filmov, zato bodo narekovali zakone in imeli seveda velike zahteve. Nič manjše ne bodo zahteve režiserjev in scenaristov. Producenti bodo morali zato velikodušno segati v svoje žepe. Gotovo ne bodo oni ničesar zgubili. Preteklo leto je pokazalo, da je nova generacija režiserjev, razen nekaj izjem, imela malo uspeha s svojimi filmi. Kdor je imel namen začeti s filmsko režijo, je to lahko storil v preteklem letu, kajti letos bo zelo malo možnosti za nove filmske ustvarjalce, da postanejo znani. Kinematografijo torej čaka zelo negotova doba.

Razen tega bi moral italijanski kino rešiti težak problem ustvarjalnih zmognosti in igralске priprave. Manjka namreč dobrih igralcev, igralških šol — sicer pa bo mo o tem govorili kdaj pozneje — manjka pa tudi resen kulturni temelj. Dejstvo, da se ustvarjalci vedno bolj zatekajo k znanim romanom in odrskim delom, dokazuje samo to, da manjka resnične inspiracije za originalno snov. Dokler ne bo italijanska kinematografija rešila tega problema, bo vedno hodila po negotovi poti, polni zaprek in skritih nevarnosti. **MIRA**

Mi Slovenci v Italiji, recimo na Goriškem, zapušeni od tiste sile, ki nam je dala sto in sto obljub ter nam istočasno grozila z vsem mogočim, ako se bomo vdali komur ali čemur koli drugemu kot komunizmu, smo prepričani sami sebi. Ako hočemo doseči kako pravico ali ugodnost, se moramo obrniti na vlado ali pa na tiste stranke, ki vlado sestavljajo in jo podpirajo. V takem položaju nimamo druge izbire, kot da smo lojalni in da podpremo demokracijo, tisto demokracijo, v katero smo verjeli, ko smo se v preteklosti upirali in trpeli. V to demokracijo verjamemo tudi danes; verujemo, da bo vedno popolnejša in da bodo časi vedno boljši.

Odločno pa odklanjamo vsako komunistično čevkanje in zapeljevanje, ker ne maramo v pogubo.

Pridobitve v demokraciji

Kot realisti ne moremo mimo dejstva, da živi naš človek v republikanski demokraciji, za nastanek katere je s svojim odporom proti fašizmu mnogo doprinesel in pretrpel, v boljših pogojih kot živijo kmetje in delavci pod komunizmom.

Navajamo sledeče:

Vsi slovenski kraji na Goriškem imajo vodovod z državnim pomočjo. Tudi na Oslavju, v Sentmavru in na Gradiškuti v okolici Gorice imajo napeljano vodo.

V Steverjanu, v Jamljah, v Jazbinah, na Plešivem in v Rupih imajo nova šolska poslopja.

Nekatere ceste so že urejene, druge so na tem, da bodo.

Za javne zgradbe v treh slovenskih občinah je zdaj predlaganih še 150.725.000 lir, in sicer: 1) za razne potrebe občine in šolska poslopja v Doberdobu, v Sovodnjah, v Gabrijah, v Rupih in na Vrhju sv. Mihaela v znesku 41 milijonov lir; 2) za ceste v Doberdobu, v Sovodnjah in v Steverjanu v znesku 74 milijonov in 725 tisoč lir; 3) za števerjanski vodovod še 35 milijonov lir, potem ko jih je občina dvajset že prejela.

Lepo število delavcev in kmetov razpolaga pri nas z zasebnim motornim vozilom, z osebnim avtomobilom, s kamioni in traktorji ter drugimi kmetijskimi stroji, kar je znak nekega blagostanja.

Za nakup traktorjev in sploh kmetijskih strojev pa prispeva vlada s tridesetimi osemindesetimi odstotki celotne tržne cene. Država nudi pomoč kmetom tudi za nakup novega zemljišča, za obdelovanje zemlje, za nove nasade, za zgradbo hlevov itd.

Kmetje najdejo veliko pomoč tudi v okviru zakona za gorske predele in pa v okviru »zelenega načrta« za dvig in pospeševanje kmetijstva.

Kmetje bodo lahko sami prodajali svoje pridelke na drobno, z obrtnico, ki jim je izda župani.

Za nova stanovanja delavcem je parlament meseca januarja volil na predlog vlade tisoč milijard lir; država jih bo v ta namen dala 280.

Izvajanje deželne avtonomije s pestrim gospodarskim načrtom prinese s seboj, tako upamo in želimo, še nadaljnje ugodnosti slovenskemu delavcu, kmetu, trgovcu in obrtniku.

Naš kmet je sam gospodar na svoji zemlji in uživa vso to pomoč.

Zdaj vprašamo italijanske komuniste, ali imajo kmetje in delavci take ali podobne ugodnosti v komunističnih režimih?

Odgovor mora biti sila kratek, saj so tamkajšnje razmere vsem dobro znane. KOMUNISTI ITALIJANSKE PARTIJE, NE NOSITE SVOJEGA MASLA NA SONCE!

Ob vseh teh ugodnostih pa mi Slovenci ne smemo pozabiti na našo popolno narodnostno zaščito, ki je za naš narodni obstoj še važnejša.

Zato pozivamo vlado in vse odgovorne italijanske stranke, da nam te od Boga dane pravice ne odrekajo, saj nas ustava priznava za enakopravne državljane.

Slovinci, pogumno naprej po začrtani poti! Zaupajmo svojim voditeljem in zvesto podpirmo slovenski program. Ustava mlade italijanske demokratične republike ukazuje našo zaščito. Zato nam zaščitni zakon pritiče. Terjajmo ga, zvesti ustavi, demokraciji in slovenski poštenosti.

Februarja 1963

SDZ V GORICI

LETOŠNJA HUDA ZIMA

Rekordni mraz letošnje zime kar noče popustiti. V svoj ledeno-snežni obroč oklepa vso Evropo od severa do juga. Po zadnjih vesteh je mraz zahteval že 1400 smrtnih žrtev. Skoro vsa Italija je pod snežno odejo. Močno je snežilo tudi v Rimu, v Bariju in Cosenzi. Izredno oster mraz je na vsem Alpskem in Apeninskem gorovju, v Lombardiji in Liguriji. Na področju Gualstalle so zabeležili 26 stopinj pod ničlo. Tudi v mestu Mantova so zabeležili 20 stopinj pod ničlo.

Anglija je v tej zimi močno prizadeta. Še vedno močno sneži, ceste so poleđenele in promet je zelo otežkočen.

Na Poljskem so silni snežni viharji prekinili ves železniški promet. Ob obali Severnega morja so zabeležili 30 stopinj pod ničlo.

V Avstriji in Švici je dosegla temperatura 25 stopinj pod ničlo. O hudem mrazu poročajo tudi iz Francije.

Zelo mila zima pa je letos v Rusiji. V Moskvi so v soboto 2. februarja zabeležili opoldne komaj 4 stopinje pod ničlo.

V južni Srbiji, Makedoniji in Črni gori je po izrednem mrazu in snegu preteklih dni nenadoma nastopila močna odjuga. Vode so narastle in začele so se poplave.

Vodstvo SDZ v Gorici je zaradi političnega položaja v deželi izdalo posebno poročilo o svojem delovanju. Ker bo to poročilo gotovo zanimalo tudi naše bralce, zlasti na Goriškem, ga tu objavljamo. (Ured.)

Trije slovenski svetovavci v goriškem občinskem svetu, izvoljeni na SLOVENSKI LISTI z znakom lipove vejice, so svobodni in ravnajo po svoji vesti ter prosto glasujejo za sklepe v zadevah, ki koristijo občanom, zlasti občanom slovenskega jezika.

Pri takem stvarnem zadržanju žanjejo naši svetovavci lepe uspehe in so deležni priznanja močnatosti in poštenosti.

To neizpodbitno dejstvo gre na živce italijanskim komunistom, ki so osamljeni, socialno nepodni in zaman stremijo po prevzemu oblasti, da bi uvedli diktaturo in odpravili človečanske svoboščine ter zaslužnjili kmeta in delavca, sploh vse državljane.

Zaradi tega se italijanski komunisti že od decembra 1962 spravljajo na dr. Sfiligoja, ki v občinskem svetu govori v imenu svoje skupine, ter mu smešno in lažno očitajo, da je potegnil s fašisti in da vodi politiko udinjanja demokristjanom, ki da so hudi nacionalisti, šovinisti in proti Slovincem.

Začeli so napadati dr. Sfiligoja na občinski seji, nadaljevali so z lepaki, v »Delu« in z letaki. Prvi, ki ga je napadel, je bil komunistični svetovavec Bergomas.

Dejstva govorijo

Dejstva pa govorijo drugače in nekaj jih tu navajamo.

Na seji 28. decembra 1962 je občinski svet razpravljal najprvo o odstopu dveh socialnih demokratov (saragatovcev) iz občinskega odbora, nato o komunističnem predlogu za zaupnico županu in odboru, potem o izvolitvi dveh novih odbornikov in končno o raznih delih v znesku kakih 900 milijonov lir, med katerimi je bilo tudi 335 milijonov za preureditev in zgradiitev novih poslopij za slovenske šole.

Naši svetovavci so takoj spoznali komunistično nakano. Če bi namreč bila izglasovana zaupnica županu in njegovemu odboru, bi morala župan in odbor takoj odstopiti in zadeva slovenskih šol bi ne bila prišla niti v razpravo.

Zato so naši svetovavci glasovali proti komunističnemu predlogu za zaupnico, ki je propadel, ker je prejel samo sedem glasov proti štiriindvajsetim. Misovci so tudi glasovali proti komunističnemu predlogu, toda z izrecnim poudarkom, ki je na zapisniku, da s tem ne mislijo potrditi župana in demokristjanski odbor.

Da komunistično nakano še bolj odbijejo, so naši svetovavci podprli demokristjanski odbor z glasovanjem za dva nova demokristjana v odbor na mesto dveh omenjenih socialnih demokratov.

Tako je svet lahko sprejel sklep, da se preuredijo in tudi nanovo zgradijo razna poslopja za slovenske šole v skupnem znesku 335 milijonov, kar so naši svetovavci predlagali že leta 1961.

Posredovanja v Rimu

Demokristjanski minister Medici je 21. julija 1960 sprejel v Rimu dr. Sfiligoja in dr. Kacina, ki sta šla posredovat za uzakonitev slovenskih šol. Minister jima je dal besedo in šole so bile Slovincem priznane z zakonom št. 1012 od 19. julija 1961.

V ponedeljek 28. januarja je goriška SDZ izročila v Gorici ministru za prosveto pismo s prošnjo, naj pospeši vse ukrepe, ki so v zvezi s tem šolskim zakonom, zlasti ureditev proforskega in učiteljskega staleža, in naj pri tem upošteva, da so mnogi izmed njih v službi že osemnajst let in ne smejo biti oškodovani na svoji službeni poti.

Kdo se veže z misovci?

Dr. Sfiligoj ne spi. Njegovi prijatelji, dr. Kacin in drugi, tudi ne!

Podpisnica članka v »Delu«, M. S., to je MARIJA SELLI (tako zagotavljajo!) je bila rojena SELIČ. Vprašujemo jo, zakaj ne da vrniti slovenske oblike svojemu priimku?

Komunistični občinski svetovavec Bergomas je bil fašist v času, ko je dr. Sfiligoj bil v fašističnem zaporu, saj je bil na dveh zgodovinskih procesih obsojen na skupnih 40 let težkega zapora.

V soboto 26. januarja so komunisti in misovci v parlamentu skupaj glasovali za zaupnico vladi, ki jo sestavljajo demokristjani, republikanci in socialni demokrati, italijanski socialisti pa podpirajo.

Kdo hodi z misovci in išče njihovo pomoč, dr. Sfiligoj in ostala dva slovenska svetovavca ali komunisti?! ...

Dr. Sfiligoj je od svoje mladosti z narodom: z njim živi, se zanj bori, z njim trpi. Tako dr. Kacin in drugi prijatelji, izobraženci, kmetje in delavci.

Vedno za obrambo naše manjšine

Slovenska demokratska zveza je nastala v kritičnem času za obrambo Slovincem pred nasiljem komunizma in za obrambo pravic Slovincem v Italiji.

Nam Slovincem gre za obstanek, zato terjamo popolno narodnostno zaščito, ko smo drugih življenjskih pogojev še bolj ali manj deležni. Od te zahteve ne odnehamo. To dolžnost do naše zaščite imajo vse italijanske stranke, demokristjanska in druge. Tu ni izgovora, ni izjeme.

Lani so komunisti res predlagali našo zaščito v okviru regionalnega statuta. Toda svoj predlog so kmalu umaknili, ne da bi ga dali v parlamentu na glasovanje. To so storili potem, ko je demokristjanski minister Medici dejal, da vlada drugače poskrbi za nas. Če bi komunisti bili za našo zaščito, bi pri svojem predlogu vztrajali. Toda oni so samo zvičajni dialektiki in bi se nas Slovincem radi posluževali samo kot kakih koristnih tepevc. Pa se nas ne bodo! ...

nimal. Tu se je začela pot spreobrnjenja, ki jo v knjigi podrobno popisuje.

Iz vsega pripovedovanja odseva njegova osnovna poštenost, ki jo je ohranil ves čas. Tako je končno postal sprejemljiv za katoliško resnico. Ko je prebiral katoliške revije in knjige, je s svojim bistrim duhom primerjal katoliški nauk s komunističnim naukom, dela katoličanov z deli komunistov. Prav ta primerjanja so silno zanimiva. Čudovita je razlaga uničujoče in ponižujoče komunistične avtokritike ter katoliške sv. spovedi. Od strani do strani, od poglavja do poglavja moramo slediti, kako so se polagoma v njegovi duši podirali miti, v katere je do tedaj neomajno veroval.

Bil je še vedno komunistični voditelj. Teško je prikrival, da mu »manjka voditeljske delavnosti« da se opazuje pri njem »slab način dela.« kakor so mu očitali. Sumili so, da se je pustil okužiti po katoliškem socialnem nauku. Proučeval je, da komunistično vodstvo gleda največjega nasprotnika v socialnem nauku katoliške Cerkve. Dobro ve, da bi se ljudje, če bi ga spoznali, prej zanj odločili, kakor za komunističen nauk. Katoliški nauk, ki temelji na dostojanstvu in spoštovanju člo-

veške osebe, na odgovornosti posameznika in odklanja vsako razredno sovraštvo in razredne borbe ter uči mirno sodelovanje vseh družabnih slojev, bi vzel vsako vrednoto komunistični ideologiji. Zato, pravi Prauss, hoče komunizem preprediti, da bi ljudje krščanski socialni nauk spoznali; kjer ga že poznajo, ga hoče osmešiti, povsod pa, kjer le more, podpihuje sovraštvo, povzroča nemire in hujska na razredni boj.

Ko je jasno videl nasprotje med katoliškim svetom in med svetom, za katerega se je boril, mu je iz dna duše privrela molitev: »Moj Bog, kam sem zašel! Nikdar bi si ne mogel misliti kaj takega. Pomagaj mi in daj mi spoznati pot, ki pelje proč od tu.« Kriza je v njem vedno bolj rasla, ko je gledal, kako komunizem katoliško Cerkev sramoti, se proti njej laže in kvari njeno zgodovino. Občutil je to kot sramoto in težko muko. Napadi proti katoliški Cerkvi so se pomnožili, ko so Rusi spustili v zrak prvega sputnika. Trobentali so, da to pomeni končni udarec proti Bogu, duhovnikom in ameriškanski znanosti!

Ko je Prauss enkrat stopil v zvezo s katoliško resnico, je spoznal, kako komu-

nizem v svojih pristaših načrtno uničuje osebno zavest. Zabit jim hoče v glavo, da posamezen član ne pomeni nič, vse je samo kolektiv, stranka. Čim bolj se mu je resnica odkrivala, tem bolj se je javljala njegova osebnost, ki je hrepnela po svobodi. V uradih, kjer je deloval, je čutil nevzdržno ozračje, ki človeka hoče zadušiti. Začel je iskati zatočišča v cerkvah, ki jih je neprestano menjaval, da ga niso zapazili.

Velik korak naprej k spreobrnjenju je zanj pomenil božič leta 1957. Na radiu je slišal besede berlinskega škofa in kardinala Döpfnerja: »Kakor v času Heroda, tako danes Kristusa preganjajo že od zibelke.« Njegovi starši so imeli navado, da so pod božično drevesce postavljali jaslice. V juniju tistega leta mu je oče umrl, mati je bila v bolnici. Odločil se je, da sam postavi jaslice. Čez nekaj dni je imel obisk dveh funkcionarjev stranke. Ko sta videla jaslice, sta ga takoj naznanila zaradi »težke ideološkega zločina«. V začetku so se do njega zadržali hladno, potem so ga vedno bolj kritizirali in napadali na vseh mogočih sejah in sestankih. Neki funkcionar je dejal: »Praussu je treba dati nauk, ki mu bo služil za vse življenje. Treba ga

je odsloviti iz centralnega odbora tako, da si bo za vedno zapomnil.« Zaradi neprestanih napadov so bili njegovi živci sredi leta 1958 uničeni, da več tednov ni mogel spati. Poslali so ga na deželo, da bi se spočil. Tu je mogel poiskati prvi stik s katoliškim duhovnikom. Ko je nekega dne šel iz neke cerkve, je čital na zidu: »V nebesih je večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad 99 pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.« Teh besed ni mogel več pozabiti.

Spoznal je, da mu ne preostaja drugega, kakor da pretrga s stranko. Kot razlog je navajal to, da mu delajo krivico, ker so mu pritrgovali pri plači. Odslovili so ga iz centralnega odbora, pozneje tudi iz neke tiskarne, kjer je delal. Veliki greh tistih jaslic pod božičnim drevescem so izbrabljali proti njemu do smešnosti. Po mnogih pozivih, da svojo krivdo prizna, se z avtokritiko opravičil in po neprestanih grožnjah, se je končno v juniju 1959 umaknil na Zapad, kjer je našel svobodo.

Svojo življenjsko zgodbo Herbert Prauss zaključuje s sledečimi besedami: »Samo kadar se kdo vrne iz komunizma, ki je popolno nasprotje krščanstva, more pravec preneniti, kakšno bogastvo poseduje katoli-

ški kristjan. Tedaj šele razume, kaj pomeni, da more moliti. Kakšen globok notranji mir prinaša človeku zakrament sv. spovedi; kakšno tolažbo udeležba pri daritvi in evharistični mizi.

Mnogi, ki so katoličani samo po tradiciji, se morda vsega tega popolnoma ne zavedajo. Zato sem hvaležen Bogu, da mi je po tolikem notranjem boju podelih milost, da sem po dolgem potovanju iz teme brezbožnega komunizma končno prišel do luči katoliške vere.

Odlučni nagib, da sem resno začel razmišljati o veri, je bilo zame odkritje katoliškega socialnega nauka. V borbi z brezbožnim komunizmom ima širjenje in ureničevanje katoliškega socialnega nauka odločilno vlogo.

Vsak katoličan bi moral pomisliti, da je živeto krščanstvo privlačen zgleed, medtem ko ima izvajanje komunizma odbijajoč učinek.

Rad bi, pravi Prauss, zaključil svoje pripovedovanje z besedami, ki jih je nekoč izrekel veliki francoski državnik Clemencau: »Če bi vsi kristjani vzeli zares svojo vero, bi se izvršila revolucija, ki bi napravila nepotrebno vsako drugo revolucijo.«

GORIŠKE NOVICE

Snežni metež tudi v Gorici

V nedeljo 3. februarja zjutraj je Gorice presenetil sneg. Lahko rečemo presenetil, saj je bilo v soboto zvečer nebo jasno in zvezdasto. Snežilo je skoro neprestano vso nedeljo in nagrnadlo po cestah toliko snega, da je bil skoro ves promet ukinja. Krasen je bil pogled, zlasti v ljudskem vrtu, kjer je bela odeja odela v svoj čar drevesa in grmičje in jim dala svojstveno zimsko podobo. Vesela je snega zlasti mladina, saj ga je že dolga leta pogrešala v toliki meri. Starejši ljudje pa se ga ne vesele, saj sneg poveča skrbi, zlasti za gorivo. — Več oseb se je moralo zateči v bolnišnico zaradi nesrečnih padcev na zledenem snegu.

Kulturni večer v Katoliškem domu

Kljub snežnemu metežu in skoro nepristopnih poteh se je v nedeljo popoldne zbralo v dvorani Katoliškega doma zelo veliko goriških in okoliških Slovencev k proslavi dneva katoliškega tiska. Že zjutraj je bila po vseh cerkvah nabrka za naš katoliški tisk, kateri so se naši verniki lepo odzvali. Kulturni večer v Katoliškem domu je tudi zelo lepo izpadel. Odgovorni urednik »Katoliškega glasa« msgr. Franc Močnik je imel lep uvodni govor o potrebi in važnosti katoliškega tiska med nami. Na sporedu je bila še igra Podgorcev »Vestalka in pa bogat srečolov, katerega je pripravila uprava »Katoliškega glasa«.

Avtonomna dežela

Furlanija - Julijska krajina

V sredo 3. februarja je bil z drugim glasovanjem dokončno zaključen postopek ustavnega zakona o posebnem statutu za avtonomno deželo Furlanija - Julijska krajina. Statut je bil odobren z dvakratnim glasovanjem z dvjetretjinsko večino v poslanski zbornici in v senatu. Odobreni statut, ki je bil objavljen v Uradnem listu dne 1. febr., bo začel veljati dne 16. febr.

Stanovanja za begunce v Giustinianovi ulici

Goriški župan Poterzio je na sestanku, ki ga je imel z družinskimi poglavarji v kazermetah, zagotovil, da bo okrog 50 od novih stanovanj v ulici Giustiniana na razpolago družinam, ki sedaj stanujejo v kazermetah v svetogorski ulici. To so dru-

V soboto 9. febr. ob 20^h

bo v župnijski dvorani v Doberdolu kulturni večer, posvečen

katoliškemu tisku

Na sporedu:

Sloška proslava (priredi mladina iz Pevne) in bogat srečolov. — Vabljeni!

žinski poglavarji vzeli z velikim veseljem na znanje. S tem bo v veliki večini rešen težak problem stanovanja za številne ubožne družine v kazermetah.

Goriška trgovina v decembru

V preteklem mesecu decembru je blagovni promet v obsejni trgovini s Slovenijo zabeležil 482 milijonov. Od tega je bilo 294 milijonov uvoza in nad 134 milijonov izvoza.

RAJBELJ — Potek stavke

Stavka se v našem rudniku vedno bolj zaostrojuje. Dne 29. januarja smo hoteli na delo, a so nam zabranili. Tako smo se znova znašli pred zaprtim rudnikom, kot v dolgi dvomesečni stavki pred leti. Enkrat stavkamo rudarji, drugič nas gospodar ne pusti na delo. Kdo ima koristi od tega, ne vemo.

Od 2. februarja smo v stavki za obnovo vsedravnne delovne pogodbe rudarjev. Stavkamo iz solidarnosti za rudarje, ki delajo na zunanjih delih in želijo imeti skrajšan urnik kakor tisti, ki delamo pod zemljo. O stavki bomo še poročali. Medtem smo doživeli tudi demonstracije manjšega obsega zoper ravnatelja in uradniške stavkokeze. Vsi starejši rudarji pa svetujemo, naj stavka mirno in disciplinirano poteka. Z razgrajanjem škodujemo le sebi in svoji stvari.

Na svečnico je umrl upok. rudar Matija Strukelj v starosti 61 let. Zadnje čase je tudi prodajal časopise v tukajšnji razprodajalnici časopisov. — Preostalim naše globoko sožalje.

ke razmere in razloge, zaradi katerih je bil poslan v Idrijo. Med drugo svet. vojno je zaposlil za premestitev iz Idrije in je dobil službo dekana in župnika v Ogleju. Od tam je prišel za kanonika v Gorico.

Tu v Gorici je zelo rad pomagal v dušnem pastirstvu, kjer kolj so ga zaprosili. Tako je hodil maševat k Sv. Roku, na Male Rojce in tudi v Podgoro, kadar je bilo treba. Vedno prijazen, dobrohoten, miren je užival spoštovanje pri vseh meščanih brez izjeme. Pomagal je tudi pri gradnji Katoliškega doma v Gorici in je bil navzoč ob otvoritvi obnemem z nadškofom Ambrosijem.

Pogreb bo v četrtek popoldne ob 4^h v stolni cerkvi. — Bog mu bo bogat plačnik za vse, kar je dobrega storil.

Turnir »Pokal mesta Gorice«

Preteklo nedeljo se je v Gorici vršil odbojarski turnir in za prvo mesto je bil razpisan zgornji pokal. Turnirja so se udeležila vsa moštva goriške province, ki bodo od 17. februarja dalje tekmovali v kategoriji »Serie Cs«. Olympia ni nastopila v polni postavi, vendar je kljub temu zasedla častno drugo mesto.

Rezultati: Olympia - Torriana, 2:0 (15:6, 15:6); AGI - Gasilci Gorica, 2:1 (15:6, 9:15, 15:11); Gasilci - Torriana, 2:0 (15:2, 15:13); za prvo in drugo mesto AGI - Olympia, 2:0 (15:12, 15:9).

Juniorsko moštvo Olympije pa se je podalo v Trst, da zaključí deželno prvenstvo, toda igralci so ostali blokirani v vlakcu celih 5 ur in zato niso mogli igrati. Tako bodo morali prihodnjo nedeljo spet v Trst, da se pomerijo z Gasilci iz Trsta za 3. in 4. mesto. Tekmi bosta ob 9^h in 10.30 v telovadnici Stadiona »1. maj«.

TRŽAŠKE NOVICE

Marijanščice na Opčinah

Preteklo nedeljo smo obhajali praznik sv. Janeza Boska. Tako v cerkvi kakor pri večerni akademiji je bila skromna, najhna udeležba, in to zaradi izredno slabega vremena. Kljub vsemu smo pri akademiji z malim srečolovom nabrali 7000 hr za »Katoliški glas«. Zelo lep je bil prizor »Don Boskov počitek pri čevljarju«; tudi dvo- glasni zborovski zbor je nastopil z lepim uspehom.

Praznika nismo mogli prenesti, kakor so nekateri želeli, ker gredo gojenci to nedeljo (10. febr.) na obisk domov, naslednjo nedeljo pa bodo v naši dvorani gostovali Borštani z znano veseloigro »Iz starih časov« — če seveda ne bo kakšne tehnične vremenske ovire.

Bazovica

Občinski svetovalec Skupne slovenske liste dr. Simčič je na seji občinskega sveta dne 4. februarja ponovno interveniral, naj bi občina čimprej uredila ceste v gornjem delu Bazovice in izvedla kanalizacijo. Ta dela so bila na njegovo prizadevanje zagotovljena že pred dvema letoma, a se ni nič premaknilo naprej. Zdaj je ponovno zahteval takojšnjo izvedbo omenjenih del, kakor tudi razsvetljava na cesti, ki vodi iz Bazovice proti meji v smeri Lipice.

Tečaj za bogokletje v Saleškem avtobusu? Halo, celica KP - Salež

Ze delj časa se mnogi vsakodnevni potniki avtobusa, ki povezuje vasi zgornje občine z mestom, zgražajo in pritožujejo nad razgrajanjem in brezobzirnostjo nekaterih naših mladoletnih dijakov, ki obiskujejo proško strokovno šolo in druge šolske zavode v Trstu. Zlasti postajajo zaskrbljeni mnogi trezni in razsodni starši.

Zadnje čase pa je postajalo vedno bolj očitno, da mora te otroke nekdo s pogostim, morda tudi vsakdanjim zgledom k temu »vzgjajati«.

Ni težko ugotoviti, da je temeljna in najuspešnejša šola vsake surovosti prav preklinjevanje, in tu nosijo glavno težo krivde nekateri odrasli suroveži, ki se s kletvijo celo ponašajo. Iz njihovih ust slišiš najostudnejše kletvine zoper Boga, Mater božjo, sramotilne zbadljivke proti duhovnikom in, skratka, proti vsemu, kar je božjega. — Ali se naj poterjem, če čudimo, če postajajo naši otroci čedalje bolj divji, brezobzirni in neolikani?

Vendar pa je zgrajanje staršev in drugih poštenih odraslih ljudi še odločno nezadostno. Javne preklinjevalce moramo na mestu javno ožigosati in opozoriti na člen 720 kazenskega zakonika, kjer stoji

zapisano, da se bogokletstvo, in kar je s tem v zvezi, tudi sodno kaznuje.

V Zgoniku smo že beležili primer, ko je nekega komunističnega kolovodjo, ki je viden občinski mož, javno preklinjevanje stalo nekaj tisočakov.

Na to okolnost pa je skoro gotovo »pozabil« neki drugi javni preklinjevalec, član tukajšnje celice KP in vodilni ud komunističnega »Kulturbunda«, ki so mu nekoč rekli »Prosvetno društvo - Rdeča zvezda« v Saležu. Ta kulturnik se je dne 29. jan. t. l. peljal ob 6.40 zjutraj z avtobusom podjetja »La Carsica« iz Saleža proti Trstu in med vožnjo javno in glasno klet Boga. V avtobusu je bilo poleg odraslih potnikov tudi mnogo mladoletnih dijakov, ki so to umazano gobezdanje poslušali. Med tolikimi odraslimi pa se je le našla pogumna oseba, ki je komunističnemu bogokletstvu skušala zamašiti usta, a zaman. »Kulturni delavec« je vneto preklinjal dalje in zasmehljivo povabil sobesednico, naj odide sedet na stebro...

Kdor pozna brezbožni komunizem, ki je v svojem bistvu bogokletna ustanova, se ne čudi, če njen privrženec načrtno preklinja Boga, sramoti vero in zasmehuje duhovnike prav vpricho mladine. Iz komunistične bogokletne visoke šole je že izšlo nešteto propalice, ki so v raznih deželah »socialističnega paradiža« pomorile na stotine duhovnikov in vernih ljudi.

Tudi »kulturni« tovariši iz Saleža ni hotel v preklinjevalni vnemi zaostajati. Napačno pa je storil v tem, da je pozabil, da

Širite „Katoliški glas“

tu nismo v Titovini, niti v kaki drugi »socialistični« državi, ampak v državi, kjer se javni bogokletneži in pohujšljivci mladoletnih kaznujejo po zakonu.

K tej sramotni roboti komunizma se bomo povrnili takrat, ko bodo član celice KP iz Saleža — zasačeni javni preklinjevalec — in njegovi tovariši šli prepričevati salške in zgornjske očete in matere, katerim pohujšujejo otroke, naj volijo listo »demokracije emnotnosti«.

Starše mladoletnih otrok pa že zdaj opozarjamo, da imajo dolžnost in pravico, da nepoboljšljive javne preklinjevalce naznanijo oblasti, ker so njihovim otrokom največarnejši sovražniki in zajedavci.

Končno še besedo avtobusnemu podjetju »La Carsica«: Ker ste že poskrbeli za vse mogoče napise po avtobusih (žal samo v italijanščini), zakaj niste poskrbeli tudi za znani napis, ki prepoveduje bogokletstvo v javnih prostorih? In ker tega niste storili, vas vprašujemo, kdaj mislite to storiti.

Eden od prizadetih

R A Z N O

Težke nesreče po svetu

V ANKARI

Nad Ankaro v Turčiji sta dne 1. febr. trčili dve letali, libanonsko potniško letalo družbe »Middle Airlines« z enajstimi osebami na krovu in vojaško turško letalo »C-47« s štiritimi potniki. Razbitine letal so padle na hiše, ki so se vnele. Skupno s potniki obeh letal je nesreča zahtevala 81 smrtnih žrtev, ranjenih pa je bilo 138 oseb. — Turške oblasti so uvedle preiskavo, da ugotovijo vzroke nesreče.

V MESTU BIBLIANU

V mestu Biblianu v Ekvadorju je prišlo na svečnico do težke nesreče. V katoliškem zavodu »Corazon de Maria« (Sola Srca Marijinega) je bilo zbranih v kapeli 350 gojenk za proslavo 25-letnice redovništva njihove prednice. Zaradi močnega deževja zadnjih dni se je vsa stavba nenadoma zrušila in pokopala pod seboj gojenke in redovnice. Pri strašni nesreči so izgubile življenje 104 gojenke in pet redovnic. Skoro ni družine v mestecu Biblianu, ki šteje komaj tri tisoč oseb, da bi ne bila prizadeta pri tej strašni katastrofi. Sv. oče je poslal prizadetim družinam svoje globoko sožalje in papeški blagoslov. Poleg tega je poslal apostolskemu nunciju v Quito precejšnje vstopno denarja za težko preizkušene družine.

V SANTA CRUZ

V Santa Cruz na Kanarskih otokih je prišlo dne 3. februarja do podobne nesreče kakor v Ekvadorju. V občinskem uradu je bilo zbranih veliko ljudi, ki so čakali, da dvignejo osobne izkaznice. Nenadoma se je v steni pokazala velika razpoka in ljudstvo je prestrašeno zbežalo na prsto. V gneči, ki je nastala, so do smrti pohlodili 27 oseb, nad sto pa je bilo hudo ranjenih. Poslopje se kljub temu ni porušilo; v tem slučaju bi bilo število mrtvih še višje.

Zopet atentat v gornjem Poadižju

V noči 2. februarja je prišlo v gornjem Poadižju do ponovnih atentatov. Na področju jezera Caldario so teroristi postavili dinamit poleg drogrov visoke napetosti. Vendar eksplozija, ki je nastala, ni povzročila tolikšne škode, da bi prekinila električni tok, močno pa je poškodovala tri drogove.

OBVESTILA

Novi podlistek

S prihodnjo številko začnemo objavljati nov podlistek, in sicer potopis v Sv. deželo, ki ga je za naš list pripravil goriški stolni župnik msgr. Jozef Velc. Pretekle božične praznike je bil tam dolje. Potoval je s skupino romarjev iz Italije preko Jugoslavije, Bolgarije, Turčije in Sirije. Potovali so z avtopulmanom. Potopis je poln zanimivosti, osebnih doživetij in misli in bo našim bralcem gotovo ugaljal.

Nedelja za katoliški tisk

Pretekla nedelja je bila marsikje zaradi mraza in snega »pusta« nedelja. Vsled tega so nekateri gg. župniki obhajanje nedelje za katoliški tisk prenesli, kakor tudi različne prireditve, ki so bile napovedane v ta namen. Nikjer ni prepovedano, da dušni pastirji kaj takega ne smejo napraviti, če so objektivni razlogi za to. Vendar ne pozabimo, da je želja ga. nadškofa iz Gorice, da se taka nedelja povsod obhaja.

LISTNICA UPRAVE

Znova opozarjamo na nove cene našega lista. Letna naročnina je 1800 lir za Italijo in 2800 lir za inozemstvo. Posamezna številka stane 35 lir.

Mačkovlje

»Primorskemu dnevniku« žilica ne da miru. Na vso silo brani doljnsko komunistično občinsko upravo, ki nosi del krivde, da se še niso začela dela za cesto Dolina - Mačkovlje - Osp. Danes naj na kratko ponovimo, kar smo povedali že v prejšnji številki.

Regulacijski načrt še ni odobren in je zakasníl začetek del. Prefekturi je bil predložen po pokrajinskem načrtu za omenjeno cesto. Ta mora biti spremenjen. Za cesto je določenih 100 milijonov lir, torej več kot navaja »Primorski dnevnik«. Cesto bodo začeli uravnjavati ter asfaltirati kljub nastalim težavam na prizadevanje zastopstva sveta Skupne slovenske liste.

To so dejstva, ki držijo stoodstotno, pa naj se uredniki »Primorskega dnevnika« še tako trudijo, da jih prikažejo v drugačni luči. Če nam ne verjamejo, naj se gredo prepričati na merodajno mesto

Zakon o pokojninah gospodinjim dobro napreduje

Zakon, po katerem bodo vse hišne gospodinjje dobile primerno pokojnino, je že zadobil gotovo obliko in upanje je, da bo v kratkem ugodno rešen. O tem zakonu so že razpravljali v poslanski zbornici. Gospodinjje, ki hočejo prejemati pokojnino, bodo lahko same določile višino mesečnih prispevkov, katere bodo nalagale na zavarovalni zavod INPS.

Radio Trst A

Spored od 10. do 16. februarja

Nedelja: 9.30 Zborovske škladbe Emilia Adamiča. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Pavji kralj«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. Cerkevni zbor iz Sv. Križa pri Trstu. — 12.15 Vera in naš čas. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 14.45 Karakteristični ansambel Silva Tamseta. — 18.30 Poklici in razvedrila: (6) »Amaterski odri«. — 21.00 Iz slovenske folkloze: »Kako je Kurent človeka in hudiča premagal«. — 21.30 Simfonični orkester in Zbor Italijanske Radiotelevizije iz Milana.

Ponedeljek: 12.00 Iz slovenske folkloze: »Kako je Kurent človeka in hudiča premagal«. — 18.00 Tenorist Mitja Gregorac. — 18.30 Vabilo h glasbi: (4) »Govorica glasbilo«. — 19.00 Radijska univerza: (2) »Najvažnejši avtomobilovi sestavni deli in njihove osnovne skupne značilnosti«. — 20.30 Sergej Prokofiev: Ognjeni angel, opera v petih dejanjih.

Torek: 12.00 Pomenek s poslušalkami. — 18.00 Italijanščina po radiu - 43. lekcija. — 19.00 Pisani balončki. — 21.00 Roman v nadaljevanjih. Nikolaj Vasiljevič Gogolj: »Taras Bulba«. — 21.30 Koncert pianistke Breda Rajh.

Sreda: 12.00 Brali smo za vas. — 18.00 Z zborovskih natečajev »Antonio Illersberg«. — 18.30 Jugoslovanski skladatelj: Enrico Josif. — 19.00 Higiena in zdravje. — 20.30 »Belo in črno«, posvetni intermez. — 22.00 Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja. »Glasba v Rimu v 17. in 18. stoletju«.

Četrtek: 12.00 Roman v nadaljevanjih. N. V. Gogolj: »Taras Bulba«. — 18.00 Italijanščina po radiu. Spopolnjevalni tečaj - 45. lekcija. — 18.30 W. A. Mozart: Trio v B-duru K. 502. — 19.00 Širimo obzorja: »Človek in vera«. — 20.30 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije.

Petek: 12.00 Pomenek s poslušalkami. — 18.30 Tržaški skladatelj: (7) »Giorgio Camibissa«. — 19.00 Radijska univerza: (4) »Pravica: Mit in pojem«. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 Novele in ertice. Josephine du Peloux: »Fra Diavolo prelisičene«. — 22.55 Robert Schumann: Otroški prizori, op. 15

Sobota: 12.00 Zimski turistični razgledi. — 13.30 Modna in oblačila v lahki glasbi. — 14.40 Sestanek s kvintetom Avenik. — 15.30 »Odpri, Aleksandra!«, radijska drama. — 17.20 II. vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vsespolem cerkvenem zboru. — 18.00 Sodobna slovenščina. — 19.00 Družinski obzornik. — 20.40 Vokalni oktet »France Prešeren« iz Kranja. — 22.30 Izbor iz operet »Dežela smehljaja« in »Ptičar«.

DAROVI

Za Katoliški dom: N. N., Gorica 2.000; Rafael Lesta, Gorica 2.000; N. N., Valerjišče 5.000; Marija Marink, Rim 1.500; L. B., Gorica 5.000; L. R. (mesečni prispevek) 1.000; N. N., Gorica 500; O. F. T., Gorica 10.000; od tretje osebe 1.000; L. R. (mesečni prisp.) 1.000; Antonija Lukežič, Pariz 4.000; N. N. 500; Angela Cotič, Gorica 1.000; Milka Marink, Gorica 1.000; Budal, Podgora 500; N. N. 5.000; N. N., Gorica 3.000; Josip Perin, Steverjan 1.000; Pavlica Drašček 500; Andrej Levpušček, Pevma 1.700; N. N. 1.000; Rozalija Klanjšček 1.000; Antonija Toroš 2.000; N. N. 2.000 lir.

Za Alojzjevišče: V spomin pok. Jožefa Gorkič iz Jazbin, Franc Terpin iz Steverjana 1.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Družina Bratina namesto cvetja na grob pok. Ernesta Kapun 3.000; družina N. N. za praznik sv. Družine 2.500 lir. — Iskren Bog povrni!

Za cerkev sv. Nikolaja v Gabrjah: Zakonca Erminia in Gino Zanol iz Feltrre v spomin rajne matere Angele Zanon, roj. Luciani 2.000 lir. — Iskrena hvala!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici